

ADRIANA GARBATOWSKA

Jubileusz 50-lecia Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach

50th Anniversary of the Wielkopolska Ethnographic Park in Dziekanowice

Wielkopolski Park Etnograficzny to centralne w Wielkopolsce muzeum na wolnym powietrzu. Jest oddziałem Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, gromadzi zabytki wiejskiej architektury drewnianej i prezentuje drewniane budownictwo wiejskie przeniesione z terenu historycznej Wielkopolski. Park Etnograficzny odtwarza przestrzenny układ wsi charakterystyczny dla dawnej Wielkopolski i odwzorowuje ich rzeczywisty krajobraz. Jego celem jest ochrona i zabezpieczenie ginących obiektów kultury ludowej Wielkopolski, a także edukacja i popularyzacja wiedzy o życiu codziennym dawnych mieszkańców wsi. Pięćdziesiąt lat to czas, w którym przyświecająca Muzeum od zarania jego istnienia idea ochrony i prezentacji dziedzictwa wsi naszego regionu była stale rozwijana i realizowana w coraz bardziej nowoczesny sposób.

Uroczystość jubileuszową zorganizowano 25 września 2025 roku we wnętrzu kościoła z Wartkowic, stanowiącego centralny obiekt muzealnej wsi. Jest to przestrzeń, w której odbywają się wydarzenia o charakterze edukacyjnym i artystycznym, a tylko okazjonalnie religijnym. Udostępniony został do zwiedzania w 2001 roku, na półmetku pięćdziesięcioletniego istnienia Muzeum.

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, duchowieństwa, środowiska muzealnego oraz liczni przyjaciele instytucji. Obecni byli: Karolina Fabiś-Szulc – I Wicewojewoda Wielkopolski, Włodzimierz Mazurkiewicz – dyrektor Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, reprezentujący Marszałka Województwa Wielkopolskiego, ks. Jan Kasprowicz – delegat Prymasa Polski abp. Wojciecha Polaka, a także przedstawiciele Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego: Grażyna Brzezińska i Edyta Waszczuk. Wśród gości znaleźli się również przedstawiciele władz lokalnych – starosta gnieźnieński Tomasz Budasz, zastępca prezydenta Gniezna Łukasz Muciok oraz wójt gminy Łubowo Andrzej Łozowski.

Nie zabrakło osób, które swoją pracą i zaangażowaniem zapisały się w historii Muzeum. Szczególnie serdecznie powitano Andrzeja Kaszubkiewicza – byłego dyrektora Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy oraz Hannę Billert – córkę pierwszego dyrektora, Jerzego Łomnickiego. W gronie uczestników znaleźli się emerytowani pracownicy, jak również przedstawiciele muzeów z całej Wielkopolski i innych regionów kraju oraz reprezentanci Stowarzyszenia Muzeów na Wolnym Powietrzu w Polsce – Ewa Tyczyńska i Ziemowit Niedźwiecki (ryc. 1).

Jubileusz był okazją do uhonorowania osób szczególnie zasłużonych dla działalności Muzeum. Na wniosek Dyrekcji Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzej Duda odznaczył Ewę Obrachtę Złotym Medalem za Długoletnią Służbę oraz Łukasza Brońskiego – Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę. Medale „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” – za zasługi w upowszechnianiu kultury, przyznane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, otrzymały Małgorzata Fryza i Marta Romanow-Kujawa (ryc. 2). Aktu dekoracji dokonała I Wicewojewoda Wielkopolski, pani Karolina Fabiś-Szulc.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznał również odznakę „Za opiekę nad zabytkami” Adrianie Garbatowskiej (ryc. 2). Uhonorowania dokona-

RYC. 1. Uczestnicy obchodów 50-lecia Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach oddziału Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Fot. W. Stube

FIG. 1. The participants of the celebrations marking the 50th anniversary of the Wielkopolska Ethnographic Park in Dziekanowice, a branch of the Museum of the First Piasts at Lednica. Photo by W. Stube

RYC. 2. Etnografowie pracujący w Wielkopolskim Parku Etnograficznym: Adriana Garbatowska, Małgorzata Fryza, Marta Romanow-Kujawa, Krystian Iwaniuk. Fot. W. Stube

FIG. 2. Ethnographers working in the Wielkopolska Ethnographic Park: Adriana Garbatowska, Małgorzata Fryza, Marta Romanow-Kujawa, Krystian Iwaniuk. Photo by W. Stube

ła Justyna Pawłowicz, Zastępca Wojewódzkiego Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków.

Na mocy decyzji Kapituły Odznaki Honorowej oraz uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego odznaką honorową „Za zasługi dla Województwa Wielkopolskiego” wyróżnieni zostali: Mariola Jóźwikowska i Eugeniusz Jaśkiewicz. W imieniu Samorządu Województwa Wielkopolskiego odznaczenia wręczył Włodzimierz Mazurkiewicz.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego przyznał ponadto dyplomy honorowe następującym pracownikom Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy: Dorocie Jagłowskiej, Albinowi Kalmusowi, Jarosławowi Królowi, Łukaszowi Królowi, Czesławowi Maciejewskiemu, Damianowi Maciejewskiemu, Hannie Marszewskiej, Markowi Mikołajczakowi, Joannie Wieczorek, Wiesławie Meller oraz Joannie Zarzecznej.

Dyplomy Dyrektora Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy otrzymali: Dariusz Doruchowski, Robert Gromadzki, Mirosław Miczuga, Katarzyna Nowaczyk, Marcin Stachowiak oraz Piotr Kuszczak.

Uroczystość uświetniła muzyka w wykonaniu „Kapeli z Kociny” – zespołu, który od lat towarzyszy wydarzeniom organizowanym przez Muzeum. Kapela,

prowadzona przez Krzysztofa Rospondka, wykonuje tradycyjną muzykę z regionu kaliskiego, najliczniej reprezentowanego w zbiorach i przestrzeni Wielkopolskiego Parku Etnograficznego.

Obchody jubileuszu 50-lecia stanowiły okazję do podsumowania dorobku instytucji, uhonorowania zasłużonych pracowników oraz wyrażenia uznania dla wszystkich osób, które na przestrzeni pięciu dekad przyczyniły się do budowy, rozwoju i działalności Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach.

Pięćdziesiąta rocznica powstania Wielkopolskiego Parku Etnograficznego była nie tylko okazją do podsumowania minionych lat, ale również momentem, w którym przypomniana została idea, która od początku przyświecała twórcom tego miejsca – by ocalić od zapomnienia kulturę, krajobraz i codzienność dawnej wsi wielkopolskiej. Dzięki ich pracy, a także wysiłkowi kolejnych pokoleń muzealników Park w Dziekanowicach może nadal spełniać rolę żywego świadectwa dziedzictwa regionu, pozostając miejscem, w którym przeszłość wciąż jest obecna.

otrzymano (received): 03.11.2025; zaakceptowano (accepted): 12.11.2025

mgr Adriana Garbatowska
Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy
Wielkopolski Park Etnograficzny w Dziekanowicach
Dziekanowice 23b, 62-261 Lednogóra
adriana.garbatowska@lednica.pl

 <https://orcid.org/0009-0008-8130-1273>